

Komunikat Jury XX konkursu

XX konkurs HISTORIA BLISKA został ogłoszony przez Ośrodek KARTA w końcu stycznia 2017 – po raz trzeci w nowej formule organizacyjnej i został skierowany do młodzieży w wieku szkół ponadpodstawowych nie tylko za pośrednictwem szkół, ale także stowarzyszeń, bibliotek, muzeów, archiwów społecznych i innych organizacji oraz inicjatyw nieformalnych. Niezmieniony pozostał podstawowy cel sformułowany w tytule cyklu „Historia bliska – nieodkryta, nieopowiedziana, niewysłuchana...”, czyli – badanie historii bliskiej, będącej niejako na wyciągnięcie ręki, ale często nieznaney, zapomnianej, nieobecnej w świadomości lokalnej społeczności.

Dodatkowym ukierunkowaniem badań był tym razem jednak tytuł specjalny „Walka, praca, trwanie... Ludzie i czyny dla Niepodległej 1918–2018”. Ogłaszając konkurs w okresie przygotowań do obchodów 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości, organizatorzy konkursu chcieli zachęcić młodzież do pokazania różnych wymiarów walki o własne państwo, a także troski o jego kształt i trwałość, pracy na jego rzecz.

Jury z satysfakcją stwierdza, że temat został zrealizowany w sposób bardzo różnorodny, choć same narodziny II RP były obecne raczej śladowo, w losach pojedynczych osób – uczestników walk I wojny i wojny polsko-bolszewickiej. Wiele prac poświęcono natomiast II wojnie – żołnierzom kampanii wrześniowej i tym walczącym poza granicami kraju, Armii Krajowej, różnym oddziałom partyzanckim, ale również tajnemu nauczaniu i postawom niezłomności wobec represji i prześladowań za działalność patriotyczną.

Powojenna rzeczywistość też częściej miała wymiar walki niż budowania: żołnierze podziemia niepodległościowego, walka o polskość, młodzieżowe grupy konspiracyjne, opór Kościoła, opozycja demokratyczna, „Solidarność”, a nawet „walka humorem”, ale jednak także – powstanie samorządu terytorialnego po 1989 roku.

Znacząca liczba prac poświęcona była losom pojedynczych ludzi, którzy często całym swoim życiem dawali dowód, że właśnie walka, praca i trwanie są konieczne w służbie Niepodległej: wybitni nauczyciele, pedagodzy, społecznicy, księża, lekarze – są źródłem dumy dla lokalnych społeczności, choć niekiedy też dopiero czekają na odkrycie i upowszechnienie swojego dzieła.

Dwuetapowe Jury przyznało następujące nagrody i wyróżnienia:

Nagroda I – 6000 zł dla Zespołu

Bartosz Jakubowicz, Marcin Kaczanowicz, Eliza Korneluk, Malwina Lewandowska, Benedykt Lewandowski, Katarzyna Uss z Zespołu Szkół Ekonomicznych im. M. Dąbrowskiej w Międzyrzecu Podlaskim, za prezentację multimedialną „Związek Ewolucjonistów Wolności, jako

przykład młodzieżowej organizacji antykomunistycznej z lat 1944-1956”; opiekunki Joanna Pióro i Maria Witkowska

Nagroda II – 4000 zł dla Zespołu

Paweł Jochymczyk, Konrad Gałysa, Jakub Szczęśniak, Jakub Barczyk z II LO im. Emilii Plater w Sosnowcu, za pracę „Chodziło o kryterium prawdy” – działalność duszpasterska i społeczna księdza Zdzisława Wajznera w Sosnowcu w Latach 1978-1986”; opiekunka Olga Soczyńska-Kalarus

.Nagrody III – 3000 zł dla Zespołu

Karolina Rzeźnik, Natalia Piekarska, Weronika Motak z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Brzesku, za film „Budując Niepodległą – Kazimierz Missona (1874-1943)”, pokazujący sylwetkę nauczyciela i dyrektora brzeskiego gimnazjum, aktywisty, społecznika i działacza politycznego, wybitną postać swojej epoki; opiekun dr Piotr Paweł Duda.

Katarzyna Kubas, Kamila Ulman, Justyna Bednarska, Anna Gielata z I LO im. Tadeusza Kościuszki w Myślenicach, za film „Odbicie "Prawdźica"”, pokazujący działalność partyzantów ze zgrupowania „Łysina” i powstanie Rzeczypospolitej Raciechowieckiej; opiekunka Sylwia Faracik.

Wyróżnienie I – 2000 zł dla Zespołu

Emilia Gliździńska, Rafał Kargol, Jakub Pabijan, Kacper Put z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Brzesku, za film „Zorza wolności”, opowiadający o żołnierzach Armii Krajowej, działających na terenie ziemi tarnowskiej; opiekun dr Piotr Paweł Duda.

Aleksandra Wydra, Małgorzata Mierzwa, Dominika Łakomy, Michał Kędzia z Gimnazjum nr 3 im. Por. Józefa Sarny w Tarnobrzegu, za film „Byłem uczniem tajnych kompletów. Opowieść Rajmunda Aschenbrennera”; opiekunka Krystyna Ujda.

Jan Chraplak, Olgierd Krzyżaniak, Oliwia Kończak z I LO im. Św. Barbary w Chodzieży, za pracę „Irena Krzywoszyńska. Portret 'Róży'”, pokazujący sylwetkę lekarki, działaczki konspiracyjnej z czasów II wojny, jedynej kobiety w oddziale AK struktur terenowych; opiekunka Agnieszka Ptakowska-Sysło.

Nikita Bajluk, Natalia Jakubowska, Wioletta Smoliniec, Rodion Urtenkov z Zespołu Szkół z Ukraińskim Językiem Nauczania w Górowie

łławeckim, za audycję radiową „Po 300 latach od "Poczty Królewieckiej". O polskości nad Pregołą”; opiekun Jerzy Necio.

**Wyróżnienie II – komplety książek o wartości 300 zł
dla instytucji sprawujących opiekę nad Zespołami
(10 Zespołów)**

Krystian Kruszyński, Damian Rembowicz, Jerzy Ignatiew-Poskrobko z VIII LO im. Króla Kazimierza Wielkiego w Białymstoku, za pracę „Dla Białoczerwonej i Białej”; opiekun Piotr Liedke.

Julia Skoluda, Szymon Kochanek, Maksymilian Polis, Wiktoria Saternus z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Zawadzkiem, za pracę „Jerzy Lubos 1905-1974”; lider grupy Maksymilian Polis.

Piotr Wieczeński, Kacper Dmitruk, Karol Kowalewski z VIII LO im. Króla Kazimierza Wielkiego w Białymstoku, za pracę „Obyś żył w ciekawych czasach”; opiekun Piotr Liedke.

Katarzyna Sypień, Mateusz Michalec, Marzena Dziejic z LO im. Marii Skłodowskiej-Curie w Kołaczycach, za pracę „Franciszek Kołeczek - żołnierz, jeniec, emigrant...”, opiekunka Renata Makara.

Dominika Skrzynecka, Iga Maksymczyk, Joanna Galik z V LO im. Jana Heweliusza w Legnicy, za pracę „Rozdzieleni”; opiekunka Joanna Świącik.

Natalia Bartkowiak, Klaudia Gruszczyńska, Dominika Telak z Zespołu Szkół nr 1 Gimnazjum i Liceum im. ks. Piotra Skargi w Szamotułach, za pracę „Powstanie samorządności we Wronkach”, opiekunka Wiesława Araszkiewicz.

Oliwia Kasprzyk, Zuzanna Kubiak, Sara Polcyn z I Liceum Ogólnokształcącego im. św. Barbary w Chodzieży, za pracę "Per aspera ad astra", opiekunka Agnieszka Ptakowska-Sysło.

Katarzyna Wątor, Paulina Maj, Aleksandra Rajzer z VI Liceum Ogólnokształcącego im Adama Mickiewicza w Krakowie, za pracę „Historia rodziny Wygonów z czasów II wojny światowej”, opiekun Wojciech Rak.

Jakub Hałas, Adam Sworacki, Stanisław Barełkowski z Gimnazjum im. Polskich Noblistów w Baranowie, za pracę „Tajemnice Fortu VII”, opiekunka Monika Musiał.

Iza Danielewska, Karina Cichowlas, Marta Haziak z Publicznego Gimnazjum im. Władysława Stanisława Reymonta w Bądkowie, za pracę „Ród Dzierzbickich herbu Topór z Jaranowa swym życiem, pracą i walką zasłużył się dla tej Małej i Wielkiej Ojczyzny”, opiekun Józef Nowakowski.

Nagrody dla Opiekunów Zespołów – 2000 zł

Dr Piotr Paweł Duda z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Brzesku, za opiekę nad dwiema pracami laureatów konkursu.

Joanna Pióro, Maria Witkowska z Zespołu Szkół Ekonomicznych im. M. Dąbrowskiej w Międzyrzeczu Podlaskim, za wspólną opiekę nad zespołem, którego praca uzyskała I nagrodę.

Warszawa, 27 października 2017

Jury Finałowe

- (-) Zbigniew Gluza
- (-) Artur Jóźwik
- (-) Iwona Krzysztofek
- (-) Jerzy Kochanowski
- (-) Marcin Wilkowski